

REPUBLIKA SLOVENIJA

DRŽAVNI ZBOR

Zakonodajno-pravna služba

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t. 01 478 96 94, f. 01 478 98 79, e. gp@dz-rs.si, www.dz-rs.si

Številka: 411-10/22-14/7

Datum: 4. 10. 2022

Na podlagi 13. člena Zakona o Državnem zboru in prvega odstavka 27. člena Poslovnika državnega zbora je Zakonodajno-pravna služba pripravila

M N E N J E

o Predlogu zakona o interventnih ukrepih v vzgoji in izobraževanju (ZIUVI), nujni postopek, EPA 295-IX.

Zakonodajno-pravna služba (v nadaljevanju ZPS) je Predlog zakona preučila z vidika njegove skladnosti z Ustavo Republike Slovenije (v nadaljevanju Ustava) in pravnim sistemom ter z zakonodajno-tehničnega vidika.

Predlog zakona določa ceno malice za učence in dijake v šolskem letu 2022/2023 (2. člen Predloga zakona), ceno oskrbnine v dijaškem domu za dijake in študente višjih strokovnih šol, ki niso upravičeni do subvencioniranega bivanja, v šolskem letu 2022/2023 (3. člen Predloga zakona) in ceno bivanja v javnem študentskem ali dijaškem domu in zasebnem študentskem domu za študente, ki so upravičeni do subvencioniranega bivanja, v študijskem letu 2022/2023 (4. člen Predloga zakona). ZPS uvodoma ugotavlja: (i) da predstavlja večina predlaganih interventnih ukrepov v vzgoji in izobraževanju materijo, ki je že urejena s predpisi na podzakonski ravni oziroma ki bi zahtevala (zgolj) ustrezno spremembo teh predpisov,¹ (ii) da je obrazložitev Predloga zakona zelo pomanjkljiva, saj je v obrazložitvah členov pretežno povzeto le predlagano besedilo členov, zaradi česar obrazložitev ne dosega standarda obrazložitve, ki ga zahteva sedmi odstavek 115. člena Poslovnika državnega zbora, in (iii) da Predlog zakona – kljub drugačni obrazložitvi in medsebojni neskladnosti nekaterih določb Predloga zakona – določa fiksne cene malice za učence in dijake, oskrbnine v dijaškem domu in bivanja v študentskem oziroma dijaškem domu v šolskem oziroma študijskem letu 2022/2023.

K posameznim členom Predloga zakona podaja ZPS naslednje pripombe.

K 2. členu:

Šolska prehrana za učence in dijake je na sistemski ravni urejena v Zakonu o šolski prehrani (v nadaljevanju ZŠolPre-1), ki med drugim ureja tudi način določitve cene posameznih obrokov šolske prehrane. Skladno s petim odstavkom 4. člena ZŠolPre-1 je

¹ To ne velja za določbe Predloga zakona, ki se nanašajo na zagotavljanje dodatnih sredstev za pripravo malice in izvajanje dejavnosti dijaškega in študentskega doma iz proračuna in ki morajo imeti ustrezno pravno podlago v zakonu

cena malice v osnovni in srednji šoli opredeljena kot vrednost, po kateri šola zagotavlja malico učencem in dijakom, določi pa jo minister, pristojen za izobraževanje, s sklepom in je enaka za vse učence oziroma dijake. Predlagana ureditev iz prvega odstavka 2. člena Predloga zakona tako odstopa od sistemske ureditve določitve cene malice za učence in dijake za šolsko leto 2022/2023 in določitev cene malice za obdobje enega leta prenaša s podzakonske na zakonsko raven. V luči navedenega – in predvsem v odsotnosti navedbe kakršnihkoli razlogov za prenos določitve cene malice v osnovni in srednji šoli na zakonsko raven v obrazložitvi – bi veljalo predlagano ureditev po mnenju ZPS ponovno preučiti in obrazložiti predvsem z vidika njene potrebnosti in sistemske skladnosti.

V zvezi s prvim odstavkom 2. člena Predloga zakona ZPS opozarja še na neuskklajenost pojmov za opredelitev vrednosti oziroma cene malice za učence in dijake v besedilu člena (»višina malice«) z naslovom tega člena, drugimi določbami Predloga zakona in ZŠolPre-1 (»cena malice«). Besedilo prvega odstavka 2. člena Predloga zakona je treba zato ustrezno spremeniti in za pojme z enako vsebino – tj. ceno oziroma vrednost malice – uporabiti iste izraze.

K 3. členu:

Bivanje v dijaških domovih je podrobneje urejeno v Pravilniku o bivanju v dijaških domovih (v nadaljevanju Pravilnik), ki med drugim določa tudi postopek določitve cene oskrbnine in upravičence do sofinanciranja oskrbnine oziroma subvencioniranega bivanja v dijaškem domu (subvencioniranje oskrbnine). Skladno z 11. členom Pravilnika se oskrbnina določi na podlagi izhodiščne cene oskrbnine, ki jo določi minister, pristojen za dijaške domove, na predlog komisije za določanje oskrbnine v dijaških domovih, in morebitnega dodatka oziroma odbitka zaradi višjih oziroma nižjih dejanskih stroškov, ki ga določi svet dijaškega doma in ki lahko od izhodiščne cene odstopa za največ 10 odstotkov.² Upravičenci do subvencioniranja tako določene oskrbnine pa so skladno s prvim odstavkom 13. člena Pravilnika starši, ki so na podlagi nastanitvene pogodbe zavezani plačevati oskrbnino za dva ali več otrok, in sicer za drugega in naslednje otroke, ki sočasno bivajo v dijaškem domu. Predlagana ureditev iz prvega odstavka 3. člena Predloga zakona tako odstopa od (sistemskega) postopka določitve cene oskrbnine iz 11. člena Pravilnika in za šolsko leto 2022/2023 določa fiksno ceno oskrbnine v višini, kot je bila določena za obdobje od 1. januarja 2022 do 31. avgusta 2022. Pri tem pa velja predlagani odstop od sistemske ureditve izključno za dijake in študente višjih strokovnih šol, ki niso upravičeni do subvencioniranja oskrbnine, ne pa tudi za druge dijake in študente višjih šol. Glede na navedeno bi bila predlagana ureditev določitve cene oskrbnine v šolskem letu 2022/2023 po mnenju ZPS lahko sporna z vidika načela enakosti pred zakonom iz drugega odstavka 14. člena Ustave, zaradi česar bi jo veljalo ponovno preučiti in v obrazložitvi izrecno utemeljiti razloge za različno obravnavanje dijakov in študentov višjih strokovnih šol glede na njihovo upravičenost do subvencioniranja oskrbnine.

V zvezi s predlagano določbo iz tretjega odstavka 3. člena Predloga zakona ZPS nadalje opozarja še (predvsem) na vprašanje njene potrebnosti, saj prvi odstavek 3. člena Predloga zakona – kot Pravilniku hierarhično nadrejeni predpis – že določa fiksno ceno oskrbnine za šolsko leto 2022/2023, zaradi česar svet dijaškega doma na podlagi četrtega odstavka 11. člena Pravilnika ne sme določiti drugačne cene oskrbnine (zakonsko skladna razlaga).³ Podredno pa ZPS opozarja, da gre v primeru podrobnejše ureditve postopka določitve oskrbnine tudi sicer prvenstveno za podzakonsko materijo,

² Skladno s petim odstavkom 11. člena Pravilnika lahko svet dijaškega doma iz utemeljenih razlogov določi tudi ceno oskrbnine, ki od izhodiščne cene odstopa za več kot 10 odstotkov, če s tem soglašajo minister, pristojen za dijaške domove.

³ Omejitev uporabe četrtega odstavka 11. člena Pravilnika se sicer (vsaj) glede na trenutno besedilo prvega odstavka 3. člena Predloga zakona nanaša zgolj na določitev cene oskrbnine za dijake in študente, ki niso upravičeni do subvencioniranja oskrbnine

zaradi česar bi veljalo predlagani odstop od četrtega odstavka 11. člena Pravilnika za šolsko leto 2022/2023 urediti na podzakonski ravni in v prehodnih določbah Predloga zakona določiti (zgolj) instruksijski rok za ustrezno uskladiitev Pravilnika z določbo prvega odstavka 3. člena Predloga zakona.

K 4. členu:

Določba prvega odstavka 4. člena Predloga zakona je v delu, ki določa, da je cena bivanja študentov v študentskem oziroma dijaškem domu v študijskem letu 2022/2023 enaka ceni bivanja na dan 1. junija 2022 (fiksna ceno bivanja), v vsebinskem neskladju z določbo prve alineje drugega odstavka 1. člena Predloga zakona, ki kot enega izmed interventnih ukrepov v vzgoji in izobraževanju določa zakonsko določitev najvišje cene bivanja študentov v študentskem oziroma dijaškem domu v študijskem letu 2022/2023 (omejitev zgornje cena bivanja).⁴ Besedilo prvega odstavka 4. člena Predloga zakona je treba zato ustrezno spremeniti oziroma uskladiti s prvo alinejo drugega odstavka 1. člena Predloga zakona.

K prehodnim določbam:

Predloga zakona določa povratno veljavnost interventnih ukrepov v vzgoji in izobraževanju od začetka šolskega oziroma študijskega leta, zaradi česar bi veljalo po mnenju ZPS v prehodnih določbah ustrezno nasloviti vprašanji (i) financiranja oziroma izplačila sredstev za že nastale stroške (izgubo), ki so posledica določitve cen malice, oskrbnine in bivanja, in (ii) morebitnega vračila preveč plačane malice, oskrbnine in bivanja učencem, dijakom in študentom, ki je posledica uveljavitve Predloga zakona po začetku šolskega oziroma študijskega leta.

Svetovalec
Gal Gračanin, l.r.

Višja sekretarka
Katarina Kralj, l.r.

Mag. Sonja Bien Karlovšek
namestnica vodje

Poslano:

- Odboru za izobraževanje, znanost, šport in mladino
- Odboru za finance

⁴ Neskladje med prvim odstavkom 4. člena Predloga zakona in prvo alinejo drugega odstavka 1. člena Predloga zakona izhaja tudi iz (nasprotno) obrazložitve navedenih členov.